

רעפ 62976-01-25 - מחמד אבו סרוחשן נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ברע"פ 62976-01-25

לפני: כבוד השופטת רות רונן

העורר: מחמד אבו סרוחשן
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט
המחוזי בבאר שבע בעמ"ת 33258-01-25 מיום
19.1.2025, שניתנה על ידי כב' השופט ע' כהן
בשם העוררים:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט ע' כהן) מיום 19.1.2025 בעמ"ת 33258-01-25, בה נדחה ערר המבקש על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופטת ע' צברי) במ"ת 15159-12-24 מיום 15.12.2024. בית משפט השלום הורה בהחלטתו על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו.

הרקע לבקשה

2. ביום 5.12.2024 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. על פי המתואר בכתב האישום, המבקש החזיק עשרות שקיות סמים מסוכנים מסוגים שונים, שלא לצריכתו העצמית וללא היתר כדן. לאחר שנעצר הוא פונה לבית החולים, שם התברר כי הוא בלע סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של כ-224 גרם.

ההליך בבית משפט השלום

3. עם הגשת כתב האישום, ביקשה המשיבה להורות על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים. בבקשתה נטען כי בידי המשיבה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המבקש; כי קמה עילת מעצר נוכח החשש שהמבקש יסכן את ביטחון הציבור לאור הכוונה העולה ממעשיו להפיץ את הסמים שהחזיק; וכי קיימת חזקת מסוכנות שכן מדובר באישום בעבירה הקבועה בפקודת הסמים המסוכנים. לצד זאת, נטען כי למבקש עבר פלילי הכולל עבירות סמים, נהיגה פוחזת ותקיפת סתם אשר הוא נדון בגין לעונשי מאסר בפועל. המשיבה אף ציינה כי המבקש ביצע את העבירה דן כשמאסר מותנה בר-הפעלה תלוי ועומד נגדו.

4. בדיון שהתקיים ביום 12.12.2024 בבקשה למעצר עד תום ההליכים הודיע בא כוח המבקש כי הוא מסכים לקיומן של ראיות לכאורה באשר לאחזקת הסמים המצוינים בכתב האישום ולבליעתם, אלא שלטענתו מדובר בסמים שיועדו לשימוש עצמי. לגישתו, בניגוד לעבירת סחר בסמים, בה לא ניתן לאיין את המסוכנות באמצעות חלופת מעצר - ניתן במקרה דנן לאיין את המסוכנות באמצעות פיקוח אלקטרוני; ובהמשך לבחון אפשרות לשלב את המבקש בטיפול גמילה מסמים לאחר קבלת תסקיר של שירות המבחן. ביתה המשפט חקר בדיון לפניו את אחי המבקש ואת אשתו, שהוצעו כמפקחים עבורו.

5. המשיבה טענה מנגד כי העובדה שהמבקש בלע את הסם המסוכן עובר למעצרו מעידה על כוונות מקצועיות להפצת הסמים ולא על רצון לעשות בהם שימוש עצמי כפי שנטען; וכן דחתה את גרסת המבקש לפיה הוא ביקש להיעצר כדי שיוכל להתחיל בהליך גמילה. נטען כי העובדה שהמאסר המותנה לא הרתיע את המבקש מלשוב ולבצע עבירות סמים - מעידה כי לא ניתן לתת בו אמון. באשר לחלופה המוצעת, נטען כי אין בכוחם של המפקחים המוצעים לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמבקש.

6. בתום הדיון הורה בית משפט השלום על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים. הוא קבע כי ישנן ראיות טובות לכאורה כנגד המבקש להוכחת העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. עוד עמד בית המשפט על תקופת המאסר השונות שהמבקש ריצה לאורך השנים, ככל הנראה על רקע התמכרותו - ושכתוצאה מהן לא ניתן לתת בו אמון. על רקע האמור, ספק אם מעצר בפיקוח אלקטרוני ישרת את תכלית המעצר. בית המשפט הוסיף כי הוא לא מצא לנכון אף להפנות את עניינו של המבקש להערכת שירות המבחן, שכן הוא התרשם שהמבקש נטוע עמוק בעולם הסמים; כי מידת התמכרותו אינה מצדיקה את הפנייתו לשירות המבחן; וכי ממילא אין די בחלופה שהוצעה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו.

ההליך בבית משפט המחוזי

7. המבקש הגיש ערר על החלטה זו לבית המשפט המחוזי. לטענתו, היה מקום להורות על שחרורו

ממעצר, בין היתר לאור השוואה למקרים רבים אחרים בהם נאשמים בעבירות סמים שוחררו ממעצר, וגם לצרכי גמילה. הוא הוסיף כי בחינת מידת התמכרותו לסמים היא נושא שבמומחיות שירות המבחן, ולכן היה ראוי לקבל את עמדתו בתסקיר בטרם החלטה בנושא זה; וכי יש לקבל את עמדת שירות המבחן גם ביחס לשאלת המידה בה ניתן לתת במבקש אמון. ביחס לעברו הפלילי, טען המבקש כי לחובתו אמנם 13 הרשעות קודמות, אך בהן רק שתיים בעבירות סמים שלא לצריכה עצמית. עוד ציין המבקש כי סמוך למועד מעצרו הוא היה אמור להתחיל הליך גמילה מסמים ב"אשפוזית"; וכי הוא אף סיים בהצלחה הליך גמילה מסמים לפני כ-12 שנים, ותקופה מסוימת לאחר מכן הוא היה "נקי" מסמים. נטען כי יש בכך כדי להצדיק את בחינת סיכויי שיקומו על ידי שירות המבחן.

8. ביום 19.1.2025 דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופט ע' כהן) את הערר. בהחלטתו הוא קבע כי כמות הסמים שנתפסה בידי המבקש; העובדה שהיא חולקה לשקיות; והעובדה כי הוא בלע סם מסוכן - מעידות כי אין מדובר בסמים לצריכה עצמית. כן נקבע כי עברו הפלילי של המבקש וביצוע המעשים המיוחסים לו כשתלוי ועומד נגדו מאסר מותנה - שוללים אפשרות של חלופה כלשהי שתפיג את המסוכנות הנשקפת ממנו. בהקשר זה צוין כי אך לאחרונה השתחרר המבקש ממאסר בגין עבירת סמים, וזאת לאחר שכבר ריצה בעבר מאסר בגין עבירת סמים נוספת.

באשר לאפשרות לשחרר את המבקש לחלופה טיפולית, קבע בית המשפט כי המבקש אינו עומד בתנאים שנקבעו ב"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד (3) 101 (2011) (להלן: עניין סויסה) שקיומם הוא תנאי לשחרור להליך טיפולי בשלב המעצר.

על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר שלפניי.

הבקשה דן

9. בקשתו של המבקש מופנית כנגד ההחלטה שלא להפנות את עניינו לקבלת תסקיר שירות מבחן עובר למתן החלטה המורה על מעצרו עד תום ההליכים. ראשית, נטען כי הבקשה דן מעלה שאלות עקרוניות החורגות מעניינו הפרטני של המבקש: האם קיומו של עבר פלילי (בעבירות שאינן מעידות על הפרת אמון) מצדיק מעצר עד תום ההליכים מבלי שניתן בעניינו של הנאשם תסקיר שירות מבחן; האם קביעה בלתי מבוססת בדבר מידת התמכרות לסמים מצדיקה לעצור נאשם ללא תסקיר; והאם עבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, כאשר אין מדובר בסוג ובכמות חריגים, מצדיקה לעצור נאשם ללא תסקיר. עוד נטען כי יש לקבל את הבקשה על מנת שלא ייגרם למבקש עיוות דין.

לגופו של עניין, חוזר המבקש על עיקרי הטענות שהועלו בערכאות קמא. בין היתר, נטען כי הכלל בעבירה המיוחסת לו הוא בחינה של חלופת מעצר, על אחת כמה וכמה כאשר החלופה היא חלופה

טיפולית; כי בתי המשפט נמנעים מהפנייה לקבלת תסקיר שירות מבחן רק בעבירות חמורות הרבה יותר; וכי ההחלטות מנוגדות לפסיקה לפיה יש לעשות מאמץ לאתר חלופה שתיתן מענה למסוכנות, גם כאשר מדובר בעבירות חמורות.

בנוסף, נטען כי עניינו של המבקש עומד בכלל התנאים שנקבעו בעניין סויסה: הוא היה צפוי להתחיל הליך גמילה מסמים עובר למעצרו; הוא עבר תהליך גמילה מוצלח בעבר ואף היה נקי מסמים תקופה ארוכה; ואין ספק כי טיפול לגמילה מסמים יוכל לתת מענה הולם למסוכנות העולה ממנו כיום.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות מבלי להידרש לתגובת המשיבה.

כידוע, רשות לערור ב"גלגול שלישי" על החלטה בהליכי מעצר היא שונה מערר בזכות (בגדרו בוחן בית המשפט את ההחלטה לגופה), והיא ניתנת רק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש או כאשר עולה חשש לעיוות דין (ברע"פ 67392-08-24 קורח נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (10.9.2024); ברע"פ 31902-10-24 אנשין נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (12.11.2024)). כפי שיובהר, הבקשה דן אינה נמנית עם מקרים חריגים אלה.

11. ראשית, על אף ניסיונו של המבקש לשוות נופך עקרוני לבקשתו, היא אינה מעלה כל שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי. בניגוד לטענותיו של המבקש, בית המשפט המחוזי לא קבע כל קביעה גורפת ביחס למעצר נאשמים עד תום ההליכים ללא קבלת תסקיר של שירות המבחן. הוא קבע רק כי במכלול נסיבותיו הקונקרטיות של המבקש דנן, אין מקום להפנותו לקבלת תסקיר שירות מבחן בטרם קבלת החלטה על מעצרו עד תום ההליכים.

12. כך, הערכאות קמא סברו כי לא נדרש תסקיר של שירות המבחן שכן נסיבותיו הפרטניות של המבקש אינן מאפשרות לתת בו את האמון הדרוש לצורך שחרורו בתנאים, או אף לצורך מעצרו בתנאי פיקוח אלקטרוני (בהתאם לבש"פ 702/23 אלצאנע נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (16.2.2023); ובש"פ 8046/21 מויאל נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (25.11.2021)). זוהי החלטה הנוגעת לנסיבות הקונקרטיות של המבקש ולמידת האמון שבתי משפט קמא סברו שניתן לתת בו לאורן. מטעם זה אין מקום להתערב בכך ב"גלגול שלישי"; וזאת אף לו ניתן היה לקבל גם החלטה אחרת.

באופן דומה אין מקום להתערב ב"גלגול שלישי" גם בהחלטה שלא לבחון בשלב זה חלופה טיפולית

למבקש במרכז יום (לאור עמדתו של בא כוחו כי אין למבקש "כוחות" לקהילה טיפולית סגורה (ראו עמ' 6 לפרוטוקול הדיון בבית משפט השלום בבאר שבע מיום 15.12.2024)). גם בנושא זה, וגם בהנחה שניתן היה להסיק מסקנה שונה ממכלול נסיבותיו הקונקרטיות של המבקש, אין מדובר בהחלטה בלתי סבירה במידה המצדיקה מתן רשות לערור ב"גלגול שלישי".

13. שנית, אינני סבורה גם כי ההחלטה נושא הבקשה מעוררת חשש לעיוות דין או לאי צדק חמור, שכן היא אינה מהווה סוף פסוק לעניין מעצרו של המבקש מאחורי סורג ובריח. המבקש רשאי כמובן, ככל שימצא לנכון, להגיש בקשה לעיון חוזר - ואף להציע בגדרה חלופות מעצר נוספות; לרבות חלופות טיפוליות קונקרטיות. בקשה כזו תיבחן לגופה ובראי נסיבותיו העדכניות של המבקש, לרבות חלוף הזמן. יובהר כי אין בדברים אלו כדי לכבול את שיקול דעתה על הערכאה הדיונית או להביע עמדה לגוף הדברים.

סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ט טבת
תשפ"ה (29 ינואר
2025).

רות רונן
שופטת